

'Veure els temes ambientals com un luxe en aquest moments demostra no saber-ne gens'

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Sostenible.cat

16/04/2012

Amb motiu del 20è aniversari del programa *El Medi Ambient* de TV3, Sostenible parla amb el seu director, que ens explica com ha evolucionat aquest espai al llarg d'aquest temps i com ha canviat, en paral·lel, la consciència ambiental del país.

En un mitjà com la televisió, tan dominat per programes efímers, 20 anys constitueixen un veritable esdeveniment. Quin és el secret per mantenir-se en antena tant de temps?

Crec que això respon a una demanda social i, per què no dir-ho, a l'esforç per fer un producte rigorós, atractiu i amb visió àmplia. L'aposta era arriscada, però valenta i necessària el 1992 i s'ha vist que no només hi havia espai per un programa així, sinó que l'evolució dels temes ambientals l'ha fet molt necessari. D'altra banda, el format breu i diari fa més difícil que la gent se'n cansi.

L'aposta pel *prime time* va ser un dels grans encerts?

Efectivament, posar el programa en un horari com aquest, entre el Telenotícies Comarques i el Telenotícies Migdia, va ser un encert. És una hora de gran audiència i en aquests moments un programa de tres minuts rarament farà canviar de canal ni tan sols a qui se senti poc interessat en aquests temes. En canvi, atraurà gent que no aniria a buscar un programa especialitzat en un altre moment. Trobar un horari així per un programa més llarg és més complicat.

(F)

Un programa com aquest només possible a la televisió pública?

Una televisió pública no es guia només per l'audiència, que també és important. La televisió pública ha de ser competitiva, però també ha d'oferir allò que consideri necessari. No crec que una televisió privada apostés per un programa d'aquestes característiques i, sobretot, en la línia informativa que té. I, en tot cas, no hauria durat tants anys, ni molts menys. Però s'ha vist que el programa també té un gran seguiment. I aquí s'uneixen el servei i la rendibilitat

Com va sorgir la idea de fer el *Medi Ambient*?

En una època en què es començaven a moure seriosament els temes ambientals -uns mesos abans s'havia creat la Conselleria de Medi Ambient i al juny estava prevista la Conferència de Rio de Janeiro-, TV3 es va plantejar crear un programa informatiu breu sobre aquests temes. A Catalunya ja hi havia tradició de recerca en aquest camp, treballs pioners i grups ecologistes i naturalistes que tenien una trajectòria important. Però el gruix de la ciutadania tenia menys coneixements i consciència i calia explicar les coses. A més, aviat es va trobar un patrocinador, Gas Natural, que també tenia interès en apostar per aquests temes. I vint anys després, aquí segueixen el programa i el mateix patrocinador - ara Gas Natural Fenosa.

S'ha modificat el plantejament inicial al llarg d'aquest temps?

La idea bàsica és la mateixa, però en vint anys hem experimentat molts canvis en el format i en la forma de treballar: d'anar amb cintes i magnetoscòpis hem passat a treballar amb targetes de memòria i des de

l'ordinador. Hem passat del 4:3 al 16:9, hem adoptat noves eines de grafisme... També s'introdueix algun tractament nou, amb entrevistes, per exemple. Quant als continguts, al principi calia explicar i insistir en temes més bàsics que ara ja són coneguts.

(F)

¿Quin balanç faria amb motiu d'aquest aniversari i com valora la tasca dels seus predecessors Joan Besson i Magda Valls?

La feina de Joan Besson va ser essencial, perquè ell va crear el programa, va establir el format, ho va posar tot en marxa. Magda Valls havia format part de l'equip del programa des del principi i després es va fer càrrec de la direcció. A banda dels seus coneixements del medi televisiu i experiència, és biòloga de formació i això va ser important. Ells van començar i continuar un camí que feia molt fàcil agafar el testimoni.

El balanç només pot ser positiu. Primer, perquè seguim aquí vint anys després. Segon, perquè amb aquest aniversari ens hem adonat de la gent de diversos sectors que el segueix i que ens anima: públic general, nens, joves, professors, famílies, investigadors, tècnics, activistes, industrials... És molt important, perquè nosaltres no ens inventem els temes i podem fer el programa gràcies a totes aquestes persones que fan activitats, prenen iniciatives, investiguen o donen idees.

¿Quina repercussió ha tingut Internet i, en concret les xarxes socials, en amplificar l'impacte del programa?

Aquests canals també han significat un canvi i naturalment han donat molta més difusió i han facilitat l'intercanvi amb els espectadors. La web ja té uns quants anys i permet que qui vulgui vegi el programa des de qualsevol lloc del món i en el moment que li vagi bé i que recuperi programes antics per temes. El Facebook ha tingut un impacte positiu, amb més de 8.000 amics que ens comenten coses o envien idees. Les xarxes socials són essencials en la difusió de qualsevol cosa i encara més d'un programa de televisió, tot i que, malauradament, som un equip reduït i no podem animar-les tant com voldríem.

¿Quin ha estat el moment més difícil i el més gratificant durant el temps que vostè ha estat director?

No sé si és memòria selectiva, però de moment especialment difícil no en recordo cap. De gratificants n'hi ha hagut molts, sobretot quan la gent t'agraeix un reportatge o viatges pel territori i veus que moltes persones el segueixen. Esmentaré dues satisfaccions concretes i recents. Una ambientòloga catalana que viu i treballa a Londres i amb qui vàrem contactar fa poc casualment ens va dir que havia conegut la carrera gràcies al programa. I una mare ens ha dit que el seu fill de sis anys segueix el programa i que li agrada molt.

(F)

El programa ha trencat la visió reduccionista del medi ambient relacionada amb uns àmbits molt determinats lligats a la natura. ¿Per què s'ha buscat aquest enfocament ampli tot parlant d'economia, de tecnologia, i fins i tot d'art?

Hem volgut superar la idea que el medi ambient té a veure només amb flora i fauna, espais naturals, residus, contaminació... Això no té sentit. Els temes ambientals permeten molts enfocaments, però tenim una cosa clara: tenen influència en molts àmbits, pràcticament en tots. Avui no es pot parlar d'economia sense fer esment, més vegades o menys, a la crisi energètica, als sectors de tecnologies netes... I no es pot valorar segons quin tema ambiental sense fer un balanç de costos i beneficis. El medi ambient, tot i que hi ha gent que encara no ho veu clar, és essencial en progrés econòmic, innovació, competitivitat, benestar, justícia social, salut... Fins i tot per comprendre alguns temes de política internacional. Es pot fer un programa que només parli de natura, però un programa informatiu diari no pot oblidar totes les interrelacions entre el medi ambient i molts altres àmbits. I quan parlem d'art i de literatura volem trencar barreres entre branques de la cultura i mostrar l'enriquiment mutu que experimenten.

¿Creu que si el Medi Ambient s'hagués creat ara el 2012 portaria d'una manera o altra el nom de sostenibilitat o seguiria dient-se igual?

De vegades hem pensat en quin nom posaríem si el programa naixés ara, però mai no ho hem fet a fons i trobar un bon nom no és fàcil ni ràpid. Potser sí que faria referència a la sostenibilitat, tot i que sovint s'abusa del terme i s'aplica a tot.

Com a autor de diversos llibres, i per tant com a persona avesada a l'aprofundiment, ¿li ha estat difícil tractar en pocs minuts temàtiques de vegades força complexes?

És un exercici molt interessant. Sempre és difícil, però en ciència, amb la necessitat d'introduir molts matisos o d'explicar conceptes que la gent no coneix, encara ho és més. Condensar la informació obliga, primer, a tenir molta cura del llenguatge, evitar frases llargues, eliminar repeticions, fins i tot treure perifrasis. Cal treure també totes les coses supèrflues -i, malauradament, algunes que consideres més o menys necessàries- i ser molt concret. En ocasions és molt difícil, però diria que amb aquest aprenentatge i aquest costum després escris diferent quan fas articles o llibres.

¿Catalunya ha avançat en consciència ambiental en els darrers 20 anys?

Ha evolucionat molt. Pensem que el 1992 es començaven a instal·lar deixalleries i que els contenidors de recollida selectiva ja tenien una certa edat però tampoc estaven tan presents ni eren tan utilitzats. La gent ha interioritzat el tema i la recollida selectiva ha augmentat molt, tot i que ens trobem amb un problema greu perquè molta gent conscienciada no té sempre alternatives per fer compres amb envasos reutilitzables o amb menys embolcalls. L'estalvi d'aigua en empreses i en ciutadans també ha estat considerable. Hi ha més sensibilitat per la natura, quan es fan campanyes la gent respon, a les escoles es treballa molt el tema i els més joves ja són gairebé els que ajuden a conscienciar els pares... Falta molt, encara, perquè l'entorn no sempre ajuda, però el canvi en vint anys ha estat espectacular.

¿Les polítiques ambientals que s'han aplicat durant aquest temps han estat a l'altura de les necessitats del país?

És complicat analitzar les polítiques ambientals de manera ràpida. Jo crec que en temes com residus s'ha avançat molt, que s'han recuperat molts ecosistemes, sobretot aquàtics, que s'han fet esforços en educació ambiental. Diria que en el camp de l'eficiència energètica i de les energies renovables anem molt més enrere del què caldria. I que en mobilitat seguim donant massa preferència a cotxes i camions, encara que s'intentin promoure els més eficients. Crec que aquests dos serien els grans problemes actuals.

(F)

El Medi Ambient també ha viatjat sovint per altres països. ¿Ens falta encara molt per arribar a l'altura dels més avançats?

Estem a molta distància de certs països, com Dinamarca o Finlàndia, per dir-ne dos que hem conegut. Però allà la consciència i les polítiques ambientals tenen una història ben llarga i això no s'improvisa. Però també tenim bons exemples per exportar. Crec que la diferència bàsica amb alguns països, com els nòrdics o com Alemanya, és que allà els temes ambientals estan plenament integrats en la política econòmica, energètica o d'ordenació del territori i aquí de vegades sembla que siguin un afegit.

¿El món empresarial ha experimentat un canvi de sensibilitat ambiental encara més important que el polític o no?

Sí i això ha passat, crec, per tres raons bàsiques. Una seria el convenciment i la consciència de certs empresaris i tècnics. Però també han vist, des de fa anys, que ser més eficients en energia i en despesa d'aigua o en limitar la producció de residus significa un estalvi econòmic. Finalment, la competitivitat i ara la crisi obliguen a la innovació i en el camp ambiental hi ha moltes possibilitats.

No voldria esmentar cap empresa concreta però n'hem fet sortir de grans i de petites que han fet grans esforços per racionalitzar processos i canviar fonts energètiques i això, al principi, significa un cost, però a la llarga és un gran estalvi. També hi ha hagut innovació a l'hora de fer que un residu sigui, en realitat, una matèria primera per un altre producte.

(F)

Tot i els avenços dóna la impressió que a mesura que la crisi va empitjorant agafa força un corrent d'opinió que tendeix a situar en segon terme les qüestions ambientals. Com si aquestes qüestions no fossin part de la solució. Què n'opina?

Això va en la línia d'algunes coses que he comentat: que molts ciutadans conscienciats no troben un entorn que els ajudi i que els temes ambientals semblen afegits a les lleis i no un element bàsic per al desenvolupament. I en moments de crisi hi ha qui creu que les urgències són unes altres. Però veure els temes ambientals com un luxe o una cosa prescindible en moments com l'actual és no saber-ne gens i demostra no haver llegit res consistent sobre el tema.

Crec que això va canviant, però em preocupa que tinguin aquesta opinió persones molt rellevants i influents en el camp polític, econòmic i cultural. Hi ha manca de coneixements o una mentalitat antiquada molt rígida, però també hi ha una frivoltzació del discurs. Sembla que hi hagi unes quantes persones legitimades per opinar sobre qualsevol tema, però que de medi ambient i de ciència en general no en saben gaire ni en volen saber. Els científics -i aquí incloc els economistes que treballen per la sostenibilitat i fins i tot podríem afegir-hi els juristes especialitzats en dret ambiental- no tenen gaire veu. Caldrien analistes i opinadors habituals que introduïssin de manera rigorosa i consistent els temes ambientals. Perquè, de fet, gairebé tots els temes tenen la seva lectura ambiental, més evident o menys, més important o menys. Però la tenen.

Etiquetes: [Catalunya \(/etiquetes/catalunya\)](/etiquetes/catalunya)

[Comunicació \(/etiquetes/comunicacio\)](/etiquetes/comunicacio)

[Educació ambiental \(/etiquetes/educacio-ambiental\)](/etiquetes/educacio-ambiental)

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A/www.sostenible.cat/entrevista/veure-els-temes-ambientals-com-un-luxe-en-aquest-moments-demostra-no-saber-ne-gens-2>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/veure-els-temes-ambientals-com-un-luxe-en-aquest-moments-demostra-no-saber-ne-gens-2>)

Relacionats

Acte

Jornada de reflexió: Davant del repte climàtic: moviment juvenil i educació ambiental (/acte/jornada-de-reflexio-davant-del-repte-climatic-moviment-juvenil-i-educacio-ambiental)

23/01/2020 - 09:00

La Sala - Espai Francesca Bonnemaison Sant Pere Més Baix, 7. Barcelona

Acte

Les persones primer (/acte/les-persones-primer)

08/11/2019 - 17:00

Porta principal Restaurant Sopa

Acte

Ciutat naturalitzada (/acte/ciutat-naturalitzada)

22/10/2019 - 17:30

Parc de la Trinitat Vella

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost>[\(rss.xml\)](#)